

† TIMOTEI
Prin harul lui Dumnezeu, Episcop al Spaniei și Portugaliei

Cuvânt pastoral la Praznicul Nașterii Domnului
2019

Către tot clerul și poporul binecredincios
din Episcopia Spaniei și Portugaliei

Har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, iar din parte-mi, arhieresti
binecuvântări!

„Prunc tânăr din frământătura lui Adam S-a născut Fiul și S-a dat credincioșilor.
Acesta este Părinte și Domn al veacului ce va să fie și Se cheamă Înger de mare sfat.
Acesta este Dumnezeu tare, Care ține cârmuirea făpturii”.

Iubiți credincioși și credincioase,

După rânduiala Bisericii noastre dreptslăvitoare, Una și Sfântă, în fiecare an, pe 25 decembrie, ne bucurăm de Nașterea Fiului lui Dumnezeu din Fecioara Maria și de împlinirea profeției făcută de prorocul Isaia: „Căci Prunc S-a născut nouă, un Fiu S-a dat nouă, a Cărui stăpânire e pe umărul Lui și se cheamă numele Lui: Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie”¹.

Este foarte important să cântărim cu multă atenție, fiecare expresie a acestei profeții și a stihirei din slujba Utreniei pe care am amintit-o mai sus. „Prunc **S-a născut nouă**, Fiu **S-a dat nouă**, prunc tânăr din frământătura lui Adam S-a născut Fiul și **S-a dat credincioșilor**”. Din aceste expresii, înțelegem că Hristos Domnul este Darul făcut nouă oamenilor de către Dumnezeu Tatăl.

Dumnezeu Se dăruiește omului continuu pentru ca omul să se bucure de prezența Lui și să trăiască pururea în comuniune cu El. Tot ceea ce a creat Dumnezeu, a creat pentru om. Cerul, pământul cu toate ale sale: plante, animale; toate acestea au fost create pentru ca noi oamenii, contemplându-L pe Dumnezeu și toate cele create de El, să ajungem să-L cunoaștem pe Dumnezeu și prin Harul Lui, să ajungem la asemănare cu El.

Omul este singura creatură pe care Dumnezeu nu a făcut-o doar cu cuvântul, ci a creat-o prin lucrarea Cuvântului. Citim în Cartea Facerii că: Dumnezeu, în ziua a șasea a creației, „a luat țărână din pământ, a făcut pe om și a suflat în fața lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie”².

Sfântul Grigorie de Nisa, comentând acest verset al Sfintei Scripturi, trage concluzia că, de fapt, omul este nimic, fiind modelat din mocirlă, dar, cu toate acestea, își dă seama că omul este mare. Ascultați ce zice: „Domnul a luat noroi din pământ și l-a modelat pe om. Din această expresie înțelegem două lucruri: că omul este nimic și că omul este mare. Este nimic și demn de nimic dacă privești la natura sa, dar dacă te uiți la măreția cu care a fost cinstit, omul este mare”³.

Sfântul Vasile cel Mare explică și în ce constă măreția omului: „Într-adevăr, a suflat în fața lui suflare de viață, adică Dumnezeu a pus în om o parte din harul/darul Său”, dar tot Sfântul Vasile cel Mare ne spune cum omul a pierdut această măreție: „omul, fiind pus într-o atât de mare cinste, fiind creat după chipul Creatorului, cinstit mai presus de cer, de soare, de stele, depășind în cinste toate aceste creaturi, omul nu a înțeles nimic și, încetând de a-I urma lui Dumnezeu și de a se asemana Lui, s-a făcut rob al patimilor trupești și s-a comparat cu animalele iraționale, făcându-se asemenea lor”⁴.

Dragii mei,

Venirea în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, prin nașterea Sa din Fecioara Maria, s-a făcut pentru ca omul, văzându-L pe Creatorul său, gustând din dragostea Lui nemărginită pentru om, să ajungă să înțeleagă motivul pentru care a fost creat și voința lui Dumnezeu, experimentând deja moartea ca și consecință a rupturii de Dumnezeu prin săvârșirea păcatului. „Căci Tu ai iubit lumea Ta atât de mult încât pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică”.

¹ Isaia 9, 5-6.

² Facere 2, 7.

³ Grigorio de Nisa, *Sermon sobre la creacion del hombre*, 2, 2.

⁴ Basilio de Cesarea, *Homilias sobre los Salmos*, 19, 8.

De fapt, Dumnezeu Tatăl ni-L dăruiește pe Fiul pentru ca mărturisindu-L pe Fiul și crezând în El, Acesta să ni-L facă cunoscut pe Tatăl Însuși, iar astfel, noi, ajungând la cunoaștere și săvârșind faptele credinței, să moștenim Împărăția Cerurilor.

Novatian remarcă faptul că profetul Isaia îl numește pe Hristos „înger de mare sfat”. În Vechiul Testament, rolul principal al îngerilor a fost de fi mesageri și de a releva oamenilor voința lui Dumnezeu. Să ascultăm ce zice el: „Lui Hristos i se dă și nume de înger de când S-a făcut *Înger de mare sfat*. Prin urmare, El dezvăluie intimitatea Tatălui, după cum spune Evanghelistul Ioan: *Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul Născut, Care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut*⁵”⁶.

Dumnezeu, prin voia Lui, ca exprimare a iubirii Sale și ca manifestare a libertății Lui neîngrădite, ne-a adus dintru neființă la ființă. Omul rămâne „mare” și își păstrează valoarea umană și frumusețea duhovnicească doar în măsura în care trăiește în Hristos și cu Hristos, în măsura în care-L primește în dar pe Hristos dar și în măsura în care I se dăruiește lui Hristos și semenilor. Auzim la fiecare slujbă îndemnul slujitorului altarului: „Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm!”.

Părintele Dumitru Staniloae explică foarte frumos cum Hristos Domnul devine un dar suprem pentru om: „Ființa noastră devine în Hristos darul culminant al lui Dumnezeu, pentru că are ca ipostas pe Dumnezeu Cuvântul Însuși. Prin omul Hristos, Fiul lui Dumnezeu Însuși Se oferă semenilor Săi ca dar culminant al lui Dumnezeu, ducând la împlinirea supremă această destinație a urmașilor lui Adam. Dumnezeu Însuși se coboară la rolul de dar uman al lui Dumnezeu către credincioșii săi, se face subiect uman, dăruit în mod desăvârșit semenilor Săi. Dumnezeu Însuși ia formă de dar care se dăruiește credincioșilor cu înfinitatea iubirii Sale în chip uman, apropiat nouă la maximum. Dăruitorul suprem Însuși devine darul către noi în formă umană. Orice persoană se poate dăruia la nesfârșit, într-o continuă noutate... totuși, nu într-o plenitudine continuă. Fiul lui Dumnezeu, făcându-se om, devine persoana umană care ni se dăruiește dintr-o maximă intimitate cu plenitudinea Sa în mod continuu, în mod neștirbit. Dacă nu putem primi această plenitudine în mod constant, aceasta se datorează neputinței noastre de a o primi mereu în înfinitatea ei. Dar cu toată această neputință a noastră, noi simțim continuu în Hristos o iubire fără scădere, fără pată, fără lipsuri”⁷.

Iubiți credincioși,

Din păcate, mulți dintre noi, în ziua de azi, am uitat să mai dăruim, învolburați fiind de grijile lumești, de dorința noastră de confort și, de multe ori, din cauza egoismului și a zgârceniei ce ne caracterizează din ce în ce mai mult. Chiar dacă teoretic dorim să ne dăruim lui Hristos, în mod practic nu o facem. Și nu putem să o facem atâta vreme cât nu ne dăruim semenilor noștri, din lipsă de adâncă smerenie, jertfă și iubire.

Am auzit mai sus citindu-se din gândurile pline de înțelepciune ale părintelui Dumitru Staniloae. „Dumnezeu Însuși coboară la rolul de dar uman al lui Dumnezeu la credincioșii Săi”. Luând exemplul dat de Hristos Dumnezeu, darul aducător de bucurie și de viață nu trebuie să fie unul material și nici măcar un lucru anume. Chiar dacă suntem învățați să dăruim lucruri la diferite ocazii, zile de naștere, zile onomastice sau la diverse aniversări, nu darul material trebuie să fie important și nu pe acela trebuie să-l așteptăm, ci, dincolo de darul material, trebuie să-l vedem și să-l descoperim pe dăruitor. Darul material nu are nicio valoare atât timp cât dăruitorul nu se dăruiește mai

⁵ Ioan 1, 18.

⁶ Novaciono, *La Trinidad* 18, 108.

⁷ Pr. Dumitru Stăniloae, *Creația ca dar și Tainele Bisericii*, în rev. „Ortodoxia”, 1976, nr. 1, p. 12.

întâi pe sine însuși, întocmai cum nu este valorat nici dacă cel care primește darul nu-și deschide inima pentru a-l primi într-însa pe dăruitor și nici dacă, la rândul lui, nu se dăruiește dăruitorului. Dăruirea trebuie să fie reciprocă.

Doar când vom ajunge să înțelegem și să practicăm acest lucru vom putea cu adevărat să ne dăruim total lui Dumnezeu și să ne ocupăm de fapt locul nostru firesc, unde Hristos Omul și Dumnezeu a dus firea omenească îndumnezeită, de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, după cum frumos spune și colindul străbun:

„Cerurile s-o grăit
Din apus la răsărit
Un prunc mic o izvodit

Și pă pământ o zănit
Din urât făcut frumos
Și curat din păcătos

Coborât-a cerul jos
Într-un Cuvânt luminos
Și pe noi ne-o rădicat

De-a dreapta ne-o așezat
Înc-o dată lăudat
Fie binecuvântat”.

Iubiți credincioși,

Trebuie să fim conștienți că tot ce avem este dar de la Dumnezeu. Nici noi înșine nu suntem ai noștri, ci suntem ai lui Dumnezeu. Mărturisim acest lucru în fiecare Sfântă Liturghie pe care o slujim în bisericile noastre, când preotul rostește cuvintele: „Ale Tale dintru ale Tale, Ție Îți aducem de toate și pentru toate”. Noi primim darul de la Dumnezeu și îl dăruim tot lui Dumnezeu. De aici și proverbul frumos pe care îl avem noi românii: „Dar din dar se face rai”.

Tot părintele Dumitru Stăniloae explică frumos acest circuit al darului: „În darul de pâine și de vin ce îl aducem și prin care ne aducem, în baza cererii Lui (Hristos), e o întărire a pornirii de a ne dăru, e prefigurată însăși dăruirea ființei noastre, dar și voința Lui de a se aduce ca om și de a le aduce pe toate cele create Tatălui. Deci și El se aduce în aceste daruri sau prin actul nostru de dăruire. Aducându-ne pe noi, îl aducem pe El; sau se aduce El Însuși prin aducerea noastră.

Toate sunt de la El, nu numai în calitate de daruri date nouă, ci și în calitate de daruri pe care le aducem. Pornirea noastră de a ne dăru este pornirea sădită în noi de El Însuși. Când ne-a făcut și ne-a dat toate, a pus în noi și pornirea de a le dăru și de a ne dăru, ca și voința Lui de a le dăru și de a Se dăru împreună cu noi”⁸.

Vă îndemn părintește, dragii mei fii și fiice duhovnicești, acum, când S-a născut nouă Prunc tânăr, Dumnezeu tare, Care ține cârmuirea făpturii, să vă dăruți duhovnicește unul altuia, să vă jertfiți unul pentru altul având dragoste curată, pentru a pregusta încă din clipa aceasta dulceața Harului care se revarsă asupra făpturii din darul lui Dumnezeu, „aducându-vă aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: Mai fericit este a da decât a lua”⁹ și de faptul că atunci „Când primești, ți se umplu mâinile,

⁸ Pr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1986, p. 280.

⁹ Fapte 20, 35.

în timp ce atunci când dăruiești ți se umple sufletul! Când asuzi pentru celălalt, trupul obosește, dar sufletul tău se odihnește. Viața înseamnă dăruire!”¹⁰.

Vă doresc tuturor Sărbători fericite și un An Nou binecuvântat!

La mulți ani!

Al vostru către Hristos-Domnul rugător,

† Episcopul Timotei

Praznicul Nașterii Domnului,
Madrid, 2019

¹⁰ Arhimandrit Vasilios Bacoianis, *Căsătoria*, Editura Tabor, București, 2010, p. 9.